

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2015

GOTLANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2015-2016

Den globala ekonomin växer i förhållandevis långsam takt även 2015, men under 2016 bedöms tillväxten komma att accelerera. Det är de amerikanska hushållen och företagen som kommer att hålla i taktpinnen, och deras agerande leder till ökad export för både asiatiska och europeiska företag. Det går lite sämre för tillväxtekonomierna, och det är främst en stadig inbromsning av tillväxten i Kina som ligger bakom detta. Samtidigt har utsikterna för euroområdet ljusnat något, och det betyder att området sakta men säkert vandrar in på allt fastare mark. Sammantaget gynnar utvecklingen svenska exportföretag, även om exportutveckling blir svag också under 2015. Det finns emellertid en del som talar för att exporten förstärks 2016. Bakom denna bedömning ligger att vissa länder som är centrala för svensk export går bra – främst Tyskland, Danmark, Storbritannien och USA. Däremot påverkas exporten negativt av minskade oljeinvesteringar i Norge och av att den finska ekonomin förblir svag även under det kommande året. Sammantaget är det den inhemska efterfrågan som blir tillväxtmotorn. De svenska hushållens inkomster fortsätter att utvecklas väl samtidigt som deras förmögenhet stigit kraftigt. De har dessutom uppvisat ett rekordstort sparande. Det talar för en god utveckling av den privata konsumtionen. Den offentliga konsumtionen förstärks, vilket bland annat förklaras av den demografiska utvecklingen, samtidigt som investeringskonjunkturen förbättras – dels från fortsatt ökat byggande av bostäder men också genom att det privata näringslivet ökar sina investeringar. BNP beräknas öka med 2,5 procent 2015 och med 3,0 procent 2016.

Positiva gotländska företagare

Resultaten från vårens intervjuundersökning visar att efterfråge-läget stärkts något inför kommande 6 månader jämfört med samma period förra året. Vår bedömning är dock att utvecklingen inte blir riktigt lika stark som vi bedömde i höstas. För 2016 tror företagen att efterfrågan på varor och tjänster stärks ytterligare. Som vanligt på Gotland väntas sommarhalvåret bli klart bättre än vinterhalvåret. Efterfrågan för de senaste 6 månaderna inom det privata närings-livet blev svagare än väntat. Byggverksamheten har haft bäst efter-frågan. Svagast utveckling industrin haft. Inför sommarhalvåret väntas Gotland få en något svagare utveckling än riket i genomsnitt. Branscher som vi ändå bedömer kommer få en positiv utveckling är företag inom bygg och privata tjänster. Svagast utveckling väntas industrin få, där efterfrågan är negativ. För 2016 bedömer vi att konjunkturen stärks och att efterfrågan på gotländska varor och tjänster ökar. För 2016 bedömer Arbetsförmedlingen att företag och verksamheter inom utbildning, vård och omsorg kommer att ha starkast utveckling. Även hotell och restaurang samt finansiell verksamhet och företagstjänster tror vi kommer att ha en relativt god utveckling. Sämst utveckling bedömer vi att industrin kommer att ha.

Fler lediga jobb på ön

Den svenska ekonomin har stärkts och antalet sysselsatta gotlänningar kommer att öka under 2015 och 2016 som en följd av en fortsatt stark inhemsk efterfrågan. Bristen på arbetskraft har ökat något jämfört med förra våren men är fortfarande relativt låg. Flera företag och verksamheter har dock fortsatta problem med att rekrytera vissa nyckelkompetenser, till exempel undersköterskor eller lastbilsmekaniker. En sådan bristsituation riskerar att hämma företagets tillväxtpotential och en starkare sysselsättningsökning. I den offentliga sektorn kan en sådan arbetskraftsbrist försämra tillgången på välfärdstjänster. I slutändan kan det innebära sämre lönsamhet och lägre sysselsättning hos de gotländska företagen och verksamheterna. Arbetsförmedlingen bedömer att sysselsättningen på ön ökar med 175 personer till slutet av 2015, att jämföra med höstens prognos om 250 fler sysselsatta. Sysselsättningen väntas sedan fortsätta öka under 2016 med cirka 200 personer, jämfört med vår tidigare bedömning från i höstas på 250 fler i jobb. Detta motsvarar en sysselsättningsökning på 0,6 respektive 0,7 % och antalet sysselsatta blir då knappt 25 300.

Befolkningen på Gotland bedöms öka över tid men samtidigt minskar antalet personer i arbetsför ålder (16-64 år) under lång tid framöver, åtminstone till 2025 enligt SCB:s befolkningsprognos. En förstärkt konjunktur och en ökad invandring kommer att innebära att arbetskraften ökar svagt under 2015 och 2016.

Arbetslösheten varierar mycket under året på Gotland som en följd av de stora skillnaderna mellan hög och lågsäsong. Sett över några år så nådde arbetslösheten sin hittills lägsta nivå under sommaren 2008. Därefter ökade arbetslösheten kraftigt som en följd av den ekonomiska krisen hösten 2008. Sedan dess har arbetslösheten varierat över säsongerna men ökat trendmässigt fram till dess att den kulminerade 2012. Därefter har arbetslösheten minskat och till fjärde kvartalet 2015 är vår bedömning att antalet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd har minskat med 200 personer till knappt 2 200. Till slutet av 2016 beräknar vi att arbetslösheten har sjunkit ytterligare till knappt 2 000 personer, motsvarande en relativ arbetslöshet på 6,6 procent. Det arbetsmarknadsprogram som har och bedöms fortsätta ha flest deltagare är Jobb- och utvecklingsgarantin samt Jobbgarantin för ungdomar.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

Även om framtidstron har stärkts hos många av de gotländska företagen är utmaningarna på den gotländska arbetsmarknaden desamma som i höstas:

- Allt fler har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden
- Arbetsgivare har svårigheter att hitta nödvändig kompetens
- Generationsväxlingen ökar rekryteringsproblemen ytterligare
- Matchningen mellan arbetssökande med svag ställning på arbetsmarknaden och arbetsgivarnas behov av mer kvalificerad arbetskraft

Prognosen i sin helhet finns att läsa på arbetsformedlingen.se/prognoser

Text: Jim Enström, 010-487 26 40, Arbetsförmedlingen, Analysavdelningen

Eftertryck tillåtet med angivande av källa